

Tribuna Nouă

REDACTIA SI ADMINISTRATIA
Bulev. Regina Maria Nr. 18. Tipografia „Aradul”
444

INSERTII
se primesc după tariful la
Administratia ziarului
și la toate agentile de
300 publicitate. 300

Abonamente:
Pe un an . 780 Lei
Pe 1/2 an . 390 Lei
Pe 1/4 an . 195 Lei

3 Lei ex.

ZIAR POLITIC NAȚIONAL
Apare zilnic la orele 5 dimineața

3 Lei ex.

Politica partidului maghiar

Arad, 30 Iulie.

Ziarele ne aduc știrea că în partidul maghiar s'au accentuat disensiunile. Faptul prezintă o deosebită însemnătate, întrucât el înfrânge legea firescă a solidarității între cei puțini. Care ar fi explicația? Dacă ne-am afla pur și simplu într-o epocă de dezorientare a politicii minorităților, ea ar provoca cel mult o lipsă de interes din partea populației maghiare și nicidecum o frământare care dovedește, în dezacordurile ei, un interes deosebit care se pune în lupta dintre diferitele concepții și programe de atitudine politică. Dezorientarea fiind o stare de lucruri creată de acțiunea partidelor și guvernului românesc și ar întinde și asupra celorlalte grupuri de populații minoritare, pe când noi vedem, dimpotrivă, cum se desfășoară o acțiune strășută și solidară din partea sașilor și șvabilor din Ardeal și Banat.

E drept că starea de lucruri din sânul partidului maghiar — actualmente în soluțiune — reflectă în mod firesc cele ce se întâmplă în Ungaria unde în fața curentelor extreme cari își dispută terenul: comunisti, socialiști, democrați, legitimiști, hortysti, etc., lumea nu mai știe ce atitudine să ia și așteaptă cu nerăbdare să se decidă al celui dintâi element necesar unui stat: forma de guvernământ.

Dar și această repercutare a disensiunii din statul vecin nu poate fi singura cauză a stărei de lucruri din partidul maghiar dela noi: de o parte, la populația băștină, o tendință de a-și statornici acțiunea politică în cadrele organizației unitare de stat, de altă parte acțiunea de defăimare întreprinsă de agenții iredeentei pripășiți aci și lăutulați cetățeni, acțiune reluată cu răsunet de către biurourile de propagandă dela Pesta, cari pun formula „ne varietur” pe jalbele trimise la Liga Naționalilor.

Criza partidului maghiar are o altă sursă. Lipsa unui program de acțiune care să ralieze pe toți se datorește faptului că el se află la o răspântie: sau să urmeze înainte cașea indicată de biurourile de propagandă dela Pesta și a cărei zădărnice o văd mulți fruntași ai acestui partid, — sau să apuce pe drumul drept indicat de tendințele masei populației maghiare. La această răspântie se regrupează cadrele și se indică noile conducători ale viitoarei organizații refăcute.

Printre noile personalități cari aspiră la un loc de conducere în viitorul partid maghiar se află și d. Koos Karoly, care și-a făcut intrarea în politica generală printr'un interviu publicat de un ziar din Capitală. Noul disident din partidul maghiar, reprezentant al curentului democratic își justifică gestul prin aceea că actuala conducere a partidului maghiar este preocupată cu totul de altceva decât de nevoile și doleanțele populației maghiare, și nu vede îndreptarea decât într'o înțelegere a maghiarimii cu unul din partidele românești. În această privință d. Koos Karoly face largi considerațiuni asupra posibilităților. Ceea ce este interesant în aceste considerațiuni este părerea pe cari dsa și, probabil, mulți alții, le au despre partidele românești și conducătorii noui. Reticențele și concluziunile dintre rânduri sunt interesante prin

aceea că desvăluie cititorului român, prin obiectivitatea care se presupune că o are cel care apără o cauză proprie împotriva tuturor, criteriul noui de judecată asupra partidelor politice.

Fruntașul democrat maghiar nu admite, firește, o înțelegere fără avantajii pentru maghiari, bunăoară „garantarea liberului uz al limbii materne” sau „asigurarea dezvoltării școlarelor” — negreșit altfel decât prin proiectul de lege al ministrului școlarelor, proiect a cărui largă libertate o cunoaște cititorii noștri. Cu cine crede dsa că ar putea ajunge mai de grabă la o înțelegere?

În pactul cu averescanii — spune fruntașul maghiar — nu ni se dă nimic, nici în cazul venirii la putere a partidului poporului. Doleanțele maghiarimii sunt primite, e drept, ca să completeze programul averescan, dar nu se garantează îndeplinirea lui.

„Dar dacă e vorba de program, — continuă democratul maghiar — atunci programul partidului național e mult mai avantajos pentru noi, căci într'ansul sunt cupriuse hotărârile dela Alba-Iulia, incomparabil mai largi decât doleanțele maghiare admise de averescanii în programul lor”.

Cu partidul țărănesc maghiarii nu vrea să audă de vre-o înțelegere: „populația maghiară a suferit mult de pe urma bolșevismului și se teme de partidul țărănesc”.

Toată de aceea reprezentanții partidului maghiar nici n'au voit să trateze cu partidul țărănesc, iar în sondările ce le-a făcut la celelalte partide, a găsit la partidul liberal, un refuz categoric de negociere pe motiv că actualul partid nu reprezintă maghiarimea.

Cititorul poate trage stăgar concluziile expunerii de mai sus. Relevăm însă două lucruri: adevărul că o politică de înțelegere cu partidele românești nu se poate face decât de către un partid maghiar refăcut pe baze noi, — și confirmarea convingerii ce și-au făcut-o mulți despre valoarea morală și națională a așa ziselor hotărâri dela Alba-Iulia cari, puse în practică, ar da minorităților mai mult decât cer ei...

Manifestații iredentiste în Banat

Ziarul „Viitorul” publică un caz a cărui gravitate nu o mai subliniem, căci reiese din însăși relatarea faptului:

În ziua de 29 Iunie s'a serbat în Orșova aniversarea jubileului de 25 ani de funcțiune a părintelui catolic din acel oraș. Au luat parte la manifestația făcută peste 1000 persoane, printre cari: corpul pompierilor voluntari din Orșova cu faclă aprinsă, corul meseriașilor și corul „Cecilia”. Toți aveau lampioane aprinse dintre cari multe aveau culorile naționale maghiare. Cortegiul astfel format s'a oprit în fața casei preotului sus citat, care a ieșit la fereastră ținându-le o cuvântare în următorii termeni:

„Să fim uniți ca să putem ajunge scopul și idealul tuturor celor cari trăim dincoace de munți. Focul acestui ideal trebuie păzit neincetat și alimentat, căci numai astfel vom putea ajunge la ce dorim”.

Cuvântarea lui a durat o jumătate de oră în termeni de mai sus. Asistența l'a întrerupt des cu cuvintele de „trăiască” și din când în când persoane ridicau lampioanele la sus, cari totdeauna erau de culoare alb, verde și roșu, formând culorile naționale maghiare.

Și totuși zările maghiare se plâng că „lealitatea” minorității maghiare față de Statul român nu este destul de apreciată!

Pentru un erou

Arad, 30 Iulie.

Confratele „Neamul Românesc” din București a deschis — din inițiativa d-lui profesor Nicolae Iorga — o listă de subscripție pentru clădirea unui modest cămin în comuna Golești (Județul Muscel), familiei plutonierului Dimitrie Stănescu care a rămas fără mână dreaptă în războiul nostru de întregire.

Plutonierul Dimitrie Stănescu a fost decorat la timpul său cu „Virtutea militară” pentru „bravura și înverșunarea cu care a luptat în Zimnicea în anul 1916. Fiind omorât aproape toți servanții secției de mitraliere, el a tras personal cu una din mitraliere până când a căzut grav rănit pe câmpul de onoare”.

Dar „Virtutea militară”, oricât de meritată ar fi fost ea, nu prea poate îndulci zilele amare ale vechii plutonierului Stănescu și a multimei invalizilor de război. Acești invalizi cari au luptat vitejește pentru țara lor, azi nu mai pot lupta nici chiar pentru un bruc de pâine.

I. O. V.-ul, nu știm de ce, ni se pare că înțeapă mai mult pentru oamenii sănătoși. De aceea, salutăm cu multumire inițiativa luată de ziarul bucureștean pentru eroul Dimitrie Stănescu. Am dori din tot sufletul ca pilda „Neamului Românesc” să fie urmată și de altă lume, convingând că niciodată nu ne vom face datoria întreagă față de invalizii, văduvele și orfanii noștri de război.

Ca Dimitrie Stănescu care și-a pierdut brațul drept în luptele dela Zimnicea, sunt mulți. Datoria noastră a să-i ajutăm din toate puterile, să le căutăm adăposturi, să le alinăm suferințele. — Să nu-i lăsăm pe acești eroi să moară în mizerie și disgiust, în țara aceasta a beșugului în care găsește pâine toți aventurierii pământului!

Reluarea traficului telefonic româno-ungar

Prin intermediul legățiunii ungare, guvernul dela Budapesta a cerut guvernului nostru reluarea comunicațiilor telefonice cu România.

În propunerea trimisă, guvernul ungar prevede convorbiri între Budapesta și București și între Budapesta și orașele ardelenice, cum și convorbiri între orașele din teritoriul Ungariei cu cele din Ardeal și invers.

Propunerea Ungariei a fost trimisă direcțiunii generale a poștelor care armerază să studieze condițiile tehnice pentru reluarea acestui trafic.

Rezultatul acestor studii va fi înaintat ministerului comunicațiilor care la rândul său, îl va supune consiliului de miniștri care va hotărî.

Sistematizări monetare

Dacă devalorizările monetare au scopuri aparente și imperceptibile prelungirea lor și lucă mai rău intensificarea lor, tind să înverșuneze scopurile însăși și să creeze cele mai dezastruoase situațiuni. Finanțele publice ce desorganizează impozitele anulate în o parte apar mai crude ca niciodată în altă formă și sunt copleșite de cel mai înverșunat dintre tributuri, acela al hârtiei monete autodistrugându-se: salariile reale devin ridicole, averea redistribuită se evaporează în mâinile celor mulți, spre a se grămădi în buzunarele puținoș plutocrați; nesiguranța înverșează orice ram de activitate și situația țării devine de ne suportat.

Atunci se ivește nevoia imperioasă de a stăvilii deprecierea monetei, a acelei monete pe care e întemeiată o mare parte a construcției economice, politice și sociale omenești și se trece la sistematizare.

Sistematizările monetare se obțin în unul din aceste feluri:

1. Revalorizarea la valoarea originală;
2. Determinarea unui schimb fix pentru moneda existentă;
3. Distrugerea sau retragerea unei părți din cantitatea monetei emise;
4. Reducerea la o valoare mai mică a bazei monetare;
5. Regruparea de unități monetare vechi într'una nouă;
6. Schimb, cu scont mai mare sau mai mic, al monetei existente, în una nouă, cu bază diversă sau identică;
7. Înălțarea monetei în curs.

Acestea sunt formele dominante. 1. Revalorizarea nu a avut loc decât atunci când moneda curentă a prezentat pentru statele propășite, industrializate, un agiu mediu anual mai mic decât treizeci la sută și pentru statele mai puțin dezvoltate, un agiu mediu anual nu mai mare de optzeci la sută.

S'au aflat în această situație și au procedat succesiv la revalorizare:

Anglia în 1819—20, după războaiele napoleonice; Statele-Unite ale Americii în 1879, după războiul de secesiune din 1861—65; Japonia în 1883, după urmările revoluției sale din 1868 și ale revoltei din 1870; Grecia cătră 1910 după, întâiele agii din 1880 falimentul din 1893 și după războiul nenorocit cu Turcia din 1897.

Starea economică a Japoniei și a Greciei era puțin devaltată. Amândouă au avut, timp de un an agiu de 80 la sută și au trecut mulți ani, v'ro 15 pentru Japonia și v'ro 25 pentru Grecia, — spre a reveni la paritate.

Statele-Unite și Anglia n'au trecut niciodată peste medii anuale de 30%, deși în unele zile dolarul Statelor-Unite a pierdut până la jumătate din valoarea sa, dar amân-

două, și mai cu seamă Statele-Unite, ajunseră la aur printr'o lungă serie de crize economice.

Cele mai recente revalorizări, după marele război, au fost aceea a Suediei; substanțial au mai revalorizat Elveția și Olanda și e în curs de revalorizare Anglia.

Toate aceste țări s'au reșimțit în lunga desocupare, au întâmpinat mari greutăți în producțiune și în concurență.

2. Metoda determinării schimbului a fost urmâtă de America Latină.

Exemplul cel mai cunoscut e acela al Argentinei, care a fixat în 1899 agiul la 227 la sută și a creiat Căsa de conversiune, (Casa de conversion), secțiune specială a Banco de la Națiun Argentina, spre a menține propria monedă în acest raport stabil cu aurul, dând dez-ului de hârtie valoarea în Lei aur de 2,20, pe când pez-ul de aur echivala cu 5 Lei aur.

Schimb fix a mai avut și Columbia, dela 1897 până la 1917, deasemenea Brazilia cu 15 pence englezi pentru un milreis mai întâiu și cu 16 mai pe urmă. Încearcă să introducă schimbul fix Guatemala în 1922, stăbind valoarea pezului (5 Lei aur) la 2 centime de dolar (10 bani aur), dar, dispoziția legală nefiind sprijinită de rezerve de aur corespunzătoare, agiul deveni ulterior defavorabil.

3. Retragerea sau distrugerea monetei a fost practică după războiul mondial. Începu Cehoslovacia, fu urmată de Grecia, înmătăind adăugând emisii noi, care însă rămase departe de a se reînlocui la paritate.

Cehoslovacia încercă să și revalorizeze moneda, dar trebui să se oprească la jumătatea drumului, din cauza graveri crize ce a urmat și s'a limitat a-și stabili valuta pe baza de apro-pe de trei dolari pentru suta de coroane. Intrucâtva acest metod fu practicat și de Ungaria cu efect negativ.

4. Reducerea la o valoare mai mică a bazei monetare, a făcut-o în Europa, Rusia, în 1897, cu fixarea valorii rublei dela primitivul nominal de patru lei aur la doi lei și 66 bani.

În America, Brazilia scăzu baza monetară dela 61 pence englezi pentru un milreis, în trei rânduri, până la 27 pence. Cile, a micșorat valoarea de bază a pezului dela 5 lei aur la 2,50 mai întâiu și apoi la 1,87.

5. Exemplul reggrupării mai multor unități monetare vechi în una nouă ni l'a Portugalia, care, la timpul său, grupă re-ului, deprecia, în o mie, obținând milreis-ul, schimbat apoi în escudo. Brazilia fiind atunci colonie portugheză, urmă calea metropolei.

6. Cel mai întrebunțat mijloc spre a îndeplini sistematizarea a fost schimbul în monedă nouă contra celei vechi. Schimbul s'a făcut totdeauna retrăgând mai multe u-

FOILETON

CONUL VASILE

Înalt și grăslui, cu spitașea încovoiată puțin din cauza bătrâneții, veșel și vorbăreț, așa spusese să-l cunoașe pe Conul Vasile. Deasupra urechi dreptă își lăsa să se intrădăpina câteva fire de păr cărunt, pe cari le păștea într'o parte, să acopere „luna”, care făcuse mari ravagii pe capul dumnișale. În tinerețe fusese cel mai bogat om al finutului, dar după moartea cucoanei Anetta, câteva procese cu neamurile răposatei soții, îl sărăciră.

Copil nu avea. Din toată mareația zilelor din tinerețe, îi rămăsese doar o casă boierească și câteva pogoane de vie. Cu toate neajunsurile însă, firea îi rămăsese aceeași, veșel, vorbăreț și vecinic prevenitor. Pentru asta îl stimau deopotrivă și bătrâni și tineri. Conul Vasile era sufletul oricărei societăți. Rar se făcea vre-o petrecere, dela care să fi lipsit, iar cules de vie fără dumnealui nici că se putea. Ca povestitor era neîntrecut. Când începea vre-o anecdotă, își aduna în jur o galerie ș'apoi să fi văzut răs și voie bună.

Cu cei tineri îi plăcea să lege vorbă, să îi descoasă, mai ales în chestii de dragoste. Era mesier încusit în treburi de căsătorie și pentru lucrul acesta îi umblau și fetele în voie. Cu un cuvânt, conul Vasile se pricepea la toate. Cu ocazia unei serbări, — de îmi aduc bine aminte, era o sfârșire de biserică — eram câțiva oaspeții preotului din localitate. Conul Vasile era

între primii invitați. După masa îmbelșugată, la care se servise vin, ca la nunta din „Cană”, — părintele ne ospătase cu tot ce avea mai bun și nu îndazăr se ruga lui Dumnezeu, că îi dăruise multe buațăți — cum, cum nu, venise vorba despre „ceialaltă lume”. Pe tema asta se încinsese o discuție aprigă, între un preot ortodox și unul catolic. Preotul catolic susținea existența unui loc numit „purgator”, unde după părea lui, aveau să se ispășească sufletele păcătoșe, iar colegul său ortodox, era de altă părere și nu se lăsa nici cum bătut. Stăpânul casei, vrând să observe într'u toate regulile ospitalității, nu se meteca în discuție. Ceilalți aprobam și desaprobam, când pe unul, când pe cellalt. Conul Vasile, care avea pretenția că se ocupă cu spiritismul, era cu totul de alte principii și nu aproba pe nici unul.

Mă scuzați domnilor, — zise un tânăr avocat, — dar eu sunt de părerea, că sufletele pribegesc în „nirvana”. La un moment dat apoi, se transformă în ființe diferite, spre exemplu în muscă ori... —

„E asta ușa nu se poate!” zise conul Vasile.

„Nu fi-se pare oarecum prea ciudată afirmația asta, dragă doctore?... S'ar putea oare ca dumnea — punem cazul și să nu te superi — după moarte să iai ființa unui patruped, care... —

rupse zâmbind un mucalit, care se afumase bineșor.

„Totmai... așa vroiam să zic — și să au te superi dragă doctore și neposte...” — spuse iarăși la rândul lui conul Vasile. — „Dumnea care ai pretenția de-a face în lume dreptate și ești om cu învățătură mare, după moarte să ajungi în așa hal?...”

Paharele de vin se goleau mereu și cu cât se înveselau inimile, cu atât devenea și discuția mai interesantă într'un târziu conul Vasile făcu propunerea să își spună fiecare părerea și să fie primită de toți aceia, care se va părea mai convingătoare. Eu, fiind cel mai tânăr am rămas pe urmă. Când vine și rândul meu, conul Vasile se întoarce spre mine și îmi zise:

„Ei neposte” — cei tineri fără deosebire toți îi erau nepoți — „spune și dumnea ceva. Ești student în teologie și trebuie să știi!” — Ce am spus nu îmi aduc aminte, — eram și eu subit efectul „vinului”, care îmi trecuse dela cap și la picioare, — dar conul Vasile nu a fost multimit de loc cu părerea mea despre „ceialaltă lume”. Atunci dumneacului își trecu degetele tremurătoare peste firele cărunte, cari îl acoperau, „luna” apoi clipi de câteva ori obosit și zise:

„Domnilor, văd, că discuția nu mai vrea să ia sfârșit. Fiecare a spus ceva, dar nu se pot proba cu dovezi. Eu nu știu, care va fi adevărata din multele păreri, dar permițeti-mi să vă istoricesc o întâmplare, care, pe cât am auzit, ar fi adevărată. Se încinsese odată o discuție la fel cu asta, între doi preoți de confesiune deosebită. Au beut și ei, cum de exemplu bem și noi acum. Nu se puteau convinge însă nici unul. Se vede

Restaurantul „CENTRAL” aranjat din nou, conform cerințelor cele mai deli- cate, s'a deschis joi seara în 30 c. e. Servire atentă și punctuală. — Cuiă m- del. — Bere: Dreher Hagenmacher. — Vinuri de Podgoria Arad și Podgoria Oradea Mare.

Abonament lunar: Masa: 1-a Lei 40.—, 2-a Lei 30.— 1534 **Muzică de primul rang.**

Arhitect diplomat T. CIOBAN

construiește edificii publice, particu- lare și stabilimente industriale. Exe- cută tot felul de renovări și re- parații. (1341)

Biroul: Strada Românilor Nr. 7.

Lucrători specializati locomotive ajutoari, strungari, montatori, cazanieri, turnători. „SOCIETATEA FRANCO ROMANA BRAILA” s-a-se prezenta direct la atelier. (1502)

CONTRA BĂTĂTURI folosiți ANAGALLIN

preparat de FARMACIA TIBERIU RENYI via-a-via de casa Județului. (1419)

De vânzare o casă

potrivită pentru fabrică, constru- ită din beton armat. A se adresa în Strada Minervei Nr. 28.

Fabrică de mobile L. BRUCKNER

ARAD
Lângă Hotel Dacia. (1455)

Nr. G. 2695-1925.

Publicațiune de licitație

Pe baza deciziei judecătorești de ocol Arad, No. de mai sus, mobile și alte obiecte prețuite în suma de Lei 1580, cuprinse în favorul lui Ioan Gabor contra urmăritului pentru suma de Lei 197-50 capital și interese de 5% dela 1 Ianuarie 1921, precum și speșele stabilite până în prezent, se vor vinde la licitație publică în Micalaca, Strada III a No. 7, în ziua de 8 August 1925 la orele 11 a. m. — conf. art. de lege LX §-ul 107 și 108 din anul 1881 al legii execuționale. (1540)

Arad, la 21 Iulie 1925.

Exec. jud. reg.: Gh. Ciupuliga.

Publicațiune de licitație.

Pe baza deciziei judecătorești de ocol Arad No. de mai sus, mobile și alte obiecte prețuite în suma de Lei 3100, cuprinse în favorul lui Dr. Sever Ispravnic contra urmăritului pentru suma de Lei 2000 capital, interese de 5% dela 1 Septembrie 1922, precum și speșele stabilite până în prezent, se vor vinde la licitație publică în Arad, Strada Coșbuc No. 55, în ziua de 13 August 1925 la orele 4 d. m., — conform art. de lege LX §-ul 107 și 108 din anul 1881 al legii execuționale. (1538)

Arad, la 21 Iulie 1925.

Exec. jud. reg.: Gh. Ciupuliga.

Publicațiune de licitație.

Pe baza deciziei judecătorești de ocol Arad, No. de mai sus, mașină de cusut și alte obiecte prețuite în suma de Lei 1580, cuprinse în favorul lui Gabor Ioan contra urmăritului pentru suma de Lei 67-30 capital, interese de 5% dela 1 Ianuarie 1921, precum și speșele stabilite până în prezent se vor vinde la licitație publică în Micalaca, Strada Scurtă No. 8, în ziua de 8 August 1925 la orele 10 a. m. — conf. art. de lege LX §-ul 107 și 108 din anul 1881 al legii execuționale. (1539)

Arad, la 21 Iulie 1925.

Exec. jud. reg.: GH. CIUPULIGA.

No. G. 2093/1925.

Publicațiune de licitație

Pe baza deciziei judecătorești de ocol Arad, Nr. de mai sus, tocuri pentru pereți, scanduri și alte obiecte prețuite în suma de Lei 3000, cuprinse în favorul lui Gabor Ioan și Dr. Sever Ispravnic contra urmăritului pentru suma de Lei 290 capital, interese de 5% dela 1 Ianuarie 1921, precum și speșele stabilite până în prezent se vor vinde la licitație publică în Micalaca, Strada Fabricii No. 8 în ziua de 11 August 1925 la orele 1 d. m. — conf. art. de lege LX §-ul 107—108 din anul 1881, al legii execuționale. Arad, la 21 Iulie 1925. (1541)

Exec. jud. reg.: Gh. Ciupuliga.

Inserții se primesc la Administrația ziarului.

„ASTRA”

Prima Fabrică Română de Vagoane și Motoare S. A. Arad

Adr. telegr.: VAGONASTRA TELEFON: 694 și 900

SECȚIA MOTOARE: Auto- buse pentru circulație în orașe, stabiliment de băi, și pentru circulație interurbană. Camioane cu transmisie prin cardan, sau lanțuri. (Încărcătură 3 tone). — Automobile cisterne pentru transporturi de ulei, benzină și petrol. Capacitatea 3550 litri. Motoare de benzină de 6, 14, 45, 60 și 90 HP. — Strun- guri de precizie pentru tă- iarea de ghinduri Withworth sau milimetrice. Distanțe între vârfuri 1000—1200 și 1600 mm. Presse cu excentric cu cursă de 8 tone. Piese de automo- bile pentru automobile de lux și camioane de orice marcă. — Piese pentru motoare de benzină de orice marcă.

Produsele noastre se pot procura cu prețuri originale de fabrică dela magaziiile de consignație mai jos notate:

- Arad: Intreprindere de Mașini și Automobile str. Alexandri nr. 6.
- Brașov: „Sylvania” Intreprindere Tehnică S. A. Piața Boilor nr. 7.
- Cernăuți: „Mecano” S. A. Piața Unirii numărul 9.
- Cluj: Blaga Emil, Piața Ștefan Cel- Mare numărul 3.
- Lugoj: Schwäbische Zentralbank, Filiale Lugoj.
- Oradea-Mare: „Economia” S. A. p. t. Comerț și Indust. Piața Mihai Viteazul 1.
- Sătmar: Frații Prinț, Turnătoria de Fier și Fabrică de Mașini
- Sibiu: Compania Anglo-Americană, Bretter Promenade.
- Târgu-Mureș: Biró E. Ing. mech. intreprind. tehnică Strada Ștefan V. 1a/.
- Timișoara: Schwäbischer Land- wirtschaftsverein, Gorve-gasse 6.

Priviți la expoziția la Târgul de Mostre!

Reclama e sufletul comerțului

alții vechi dând în schimb una nouă; sau emițând o monedă cu totul deosbi- tă de cea veche cât privește baza unitară și numele, însă biniștele în raport de va- lore determinat cu moneda veche, care era întocmită.

Cele mai vechi schimburi au fost acele- ale Statelor Unite ale Americii de Nord. Chiar înainte războiului pentru independență (1776—1783), statele (a unui coloaui) cari trebuia să alcătuiască mai târziu Statele-U- nite, au cunoscut excese hârtiei monedă și agi da o mie la sută și peste, dar răzbu- lul aduse inflațiunea la maxim. S'a emis hârtie- monedă federală și totodată hârtie pentru fiecare stat, în cantitate, enormă atunci, de o jumătate de miliard de dolari.

7. Sistemizarea s'a făcut pe baza felu- rite; înlăturarea de fapt a banilor de hârtie și schimbul unei părți din biletele de unu- nou contra a o sută vechi.

În Europa, Franța schimbă câțiva ani mi- în urmă, signaturele pe baza de trezeci con- tra unui bilet nou, cărui Directorul îi dădu numele de „mandat teritorial”. La rândul lor mandatele teritoriale, cari nu au fost prezentate la cumpărarea de terenuri națio- nalizate, se reduseră la zero sau în înlătura- rea de f. p.

Urmă Danemarca cu schimbul de unspre- zecce contra unu și dotând noua monedă cu un sistem special de garanții. În 1811 Au- stria își schimbă hârtia la 5 contra 1, rein- viind mai pe urmă, în 1816, șimbul unui florin vechi contra patruzeci centime noi.

În 1892—93 Austria făcu un al treilea schimb, schimbând florinul de lei aur 2.50 în două coroane de 1.05 Lei sur fiecare.

Rusia în 1839 a schimbat trei și jumătate ruble vechi contra o rublă nouă de arginț.

În America, Columbia schimbă în 1917 la o sută contra unu; Nicaragua la 12 con- tra unu; Costarica la patru contra unu.

După războiul mondial se făcură cele mai mari eliminări, și anume, după mărime: Letonia: cincizeci contra unu. Lituania: o sutăcincizeci contra unu. Polonia: un milion și opt sute de mii contra unu.

Rusia sovietică: cincizeci de miliarde 1921, contra unu 1924.

Germania: o mie de miliarde con- tra unu.

S'a hotărât în Estonia schimbul de o sută mărci estone contra o coroană, tip suedez și s'a înfăptuit schimbul aut iac de 10,000 coroane într'un șiling de 70 bani aur.

Preșchimbările cele mai cunoscute, afară de celea citate ale hârtiei nord-americease a singurelor state și a mandatelor teritoriale franceze, alea ale biletelor lui Law în Franța în 1720 — înlăturare legală aceasta; ale biletelor pruviane în 1889 — înlătura- re de fapt, după ce agiul se urcase la 10 mii la sută; ale biletelor — un miliard de dolari — emise de statele confederate dela Sud în războiul de secesiune (1861—65) contra statelor federale din nord, în Statele-Unite, înlăturare totală și legală făcută de Congres cu toată împotrivi- rea președintelui Lincoln. A fost înlă- turată hârtia monedă emisă în Mexic, atât de către revoluționari cât și de guvern, în înlăturare legală făcută în 1918 și care a fă- cut din Mexic unica țară civilizată din lume, unde nu e recunoscută și nu circulă decât moneda metalică.

Exemple, expuse cu o rapiditate tele- grafică și încă incomplete, sunt altele încăt oboresc.

Din ele se vede căte și ce fel de siste- matizări pe bază de devalorizări a cunoscut lumea dela Law — care cu hârtia lui a reușit însă să fie întemeietorul expansiunii și puterii coloniale franceze — și până astăzi.

Experiența istorică, constantă, ne spune că devalorizările au sunt posibile decât față

de devalorizări limitate. Economisții de mare renume, ca Keynes și Cassel, merg mai de- parte și nu ar voi nici o revalorizare și in- sistă, mai cu seamă Keynes, pentru stabili- zarea pe baza prețurilor.

dar, cum prețurile au variază, în țările cu inflațiune de hârtie, numai la raport cu agiul asupra aurului, dar și în proporție cu puterea specială de a lizite în interior po- zedată de orice monedă depreciată și care e superioară celeia dată de schimbul una a- supra dolarului, așa s'ar ajunge cu sistemul lui Keynes, să se stabilească în substanță va'ori, pentru monedele depreciate, mai ridi- cate decât acelea ale simplii diferențe față de aur. S'ar exempli, cu schimbul actual al surubii la 212 lei dolarul (40 lei hârtie 1- ul aur). Leul ar trebui să fie consolidat la 2,5 centime; cum însă prețurile interne din Ro- mânia sunt inferioare nivelului prețurilor mondiale, consolidarea ar trebui făcută la mai mult decât 2,5 centime.

Soluția e ființată în mod genial, dar are un miros prea englezesc: Umăriturile ei n'ar fi altceva decât acelea de a ridica puterea de achiziție a leului în străinătate, lăsând însă neșchimbă pe aceea din interior. S'ar nune neapstră un frâu exportului, și s'ar da un inbold importului, mai cu seamă al articolelor de manufactură, cari sînt mai

de devalorizări limitate. Economisții de mare renume, ca Keynes și Cassel, merg mai de- parte și nu ar voi nici o revalorizare și in- sistă, mai cu seamă Keynes, pentru stabili- zarea pe baza prețurilor.

de devalorizări limitate. Economisții de mare renume, ca Keynes și Cassel, merg mai de- parte și nu ar voi nici o revalorizare și in- sistă, mai cu seamă Keynes, pentru stabili- zarea pe baza prețurilor.

dar, cum prețurile au variază, în țările cu inflațiune de hârtie, numai la raport cu agiul asupra aurului, dar și în proporție cu puterea specială de a lizite în interior po- zedată de orice monedă depreciată și care e superioară celeia dată de schimbul una a- supra dolarului, așa s'ar ajunge cu sistemul lui Keynes, să se stabilească în substanță va'ori, pentru monedele depreciate, mai ridi- cate decât acelea ale simplii diferențe față de aur. S'ar exempli, cu schimbul actual al surubii la 212 lei dolarul (40 lei hârtie 1- ul aur). Leul ar trebui să fie consolidat la 2,5 centime; cum însă prețurile interne din Ro- mânia sunt inferioare nivelului prețurilor mondiale, consolidarea ar trebui făcută la mai mult decât 2,5 centime.

Soluția e ființată în mod genial, dar are un miros prea englezesc: Umăriturile ei n'ar fi altceva decât acelea de a ridica puterea de achiziție a leului în străinătate, lăsând însă neșchimbă pe aceea din interior. S'ar nune neapstră un frâu exportului, și s'ar da un inbold importului, mai cu seamă al articolelor de manufactură, cari sînt mai

Congresul tinerimii Române la Sibiu

Intre 10—21 August a. c., are loc, la Si- bu, un „Congres al tinerimii române”.

Au fost invitate toate școlile secundare, universitățile, societățile studențești și cele de cultură și educație pentru tinerime, pe lângă reprezentanții tinerimii române din afară de Regat (Bulgaria, Jugoslavia, Alba- nia, Grecia) și de reprezentanții tinerimii, statelor balcanice (Grecia, Turcia, etc.).

Congresul are următorul rost:

- a) O pregătire unitară a tinerimii parti- cipante prin programul ce se va executa.
- b) Stabilirea unor puncte de plecare pe baza cărora să se încerce o federalizare a tuturor forțelor și instituțiilor de cultură și educație pentru tinerime, în vederea creerii unui organ puternic de educație, cultură și direcționare unitară a tinerimii noastre, potrivit ființei noastre naționale și nevoilor noastre sociale.

c) Pregătirea în ririlor în vederea înfiin- țării unei „Confederații a tinerimii state- lor balcanice” care să devie un organ de cultură și progres pe calea raporturilor de prietenie dintre tinerimea statelor bal- canice.

„Confederația tinerimii statelor balcanice” tinde să rezolve astfel, și o seamă de nevoi culturale naționale ce există între popoarele statelor balcanice.

„Confederația” devine totodată și organul care tinde să rezolve altele cerințe ale neamului nostru a de dioculo de hotare.

Congresul este sub înalțul patronaj al A. S. R. Principelui Moștenitor, care va deschide personal lucrările congresului, pre- ședinte de onoare fiind d. Profesor univer- sitar Simion Mehedinti, iar președinte activ d. St. Pop, directorul liceului „St. Sava” și senaior.

O seamă de cărturari și de oameni de bine își vor aduce cuvântul lor către tineri- mea noastră. Intre aceștia, până acum, s'au anunșat d. ni: profesor universitar S. Mehe- dinți, profesor universitar I. Simionescu, genera: Ion Popescu, C. Brăiloiu, Em. Bucu- țuș, etc.

Numărul total al participanților este de 100—150 persoane.

Studentimea și tinerimea română de pre- tuteindea are datoria de a răspunde cu tot entuziasmul și la creștă chemare de muncă

mult modificările schimbului. Lucrul rece poate să intereseze foarte mult pe Engle- zii, Anglia fiind fără prin excelență exportatoa- de produse industriale, dar nu poate adu- foloșe economiilor statelor cu valută avă; Mi- o capacitate mai mare de achiziție în in- terior decât peste hotare, cum sunt Burmaja, România, Franța, Italia, Belgia etc.

În orice caz va fi foarte greu de a conșt- vine populații și țări întregi să adopte un sistem de sistematizări monetare complicate, și se po- prevedea că țările cari așteaptă încă o parte temalizare, vor adopta calca timp și în- cută a raportului cu aurul.

Cât privește obținerea dela orice revalua- rize, dacă aceasta poate corespunde prin- cipilor teoretice absolute, nu e de acord a Re- aceea totalitate de factori reali și psiholo- gici, care vrea ca soluțiile să fie toate ieșe cu tracțiua relative. Se va prezenta d'oi opinii ce tunitate de a admite o determinați reval. Po- zire foarte moderată. O revalorizare care în- să nu tubure noule situații, să nu stănjăie, nească producția, care să nu lovească îmbu- Se- pățărele remunerări reale ale muncii sau școl- de reținerea procesului moral al redistribuirii o- averilor.

Orce pas peste aceasta n'ar mai fi siste- matizare ci haos și desorientare.

Dr. Victor Jinga.

Dela Asociația Clerului Andreiu Șaguna

Asociațiunea Clerului „A. Șaguna” — Secția Arad — își va ține în ziua de 4 August a. c. Adunarea Generală în Arad, când va trebui să și dea seama de rodnicia activității sale dezvoltate în cursul unui an de muncă.

Cu acest prilej se vor ține și conferințe preoțești, cari vor avea de obiect diferite chestiuni cu caracter pastoral și social. Pro- gramul se va anunșă în numărul viitor.

Prin prezența toți ceie iubesc podoba Bisericii strămoșești, și au la inimă înal- țarea ei, sunt cu onoare invitați la acest festival, care va lua începutul la data de mai sus în biserica catedrală la orele 8 dim. și se va continua în Sala festivă a Institu- tiunii Teologice cu un program vast și inter- esant, din care se va putea vedea drago- stea clerului pentru chemarea sa.

Ceilorori își vor aduce aminte de festi- valul aranjat de catolici nu de mult în o- noarea bisericii lor.

Ar fi de dorit ca și credincioșii neamului nostru să nu rămână mai pe jos.

Horion Teologul

un stâlp de telegraf încăt preotul fu arun- cat departe și răm seșe mort. Vizitiiul scă- pase cu capul spart”.

Conul Vasile țaru, apoi după ce își aprise țigara de foi, se lufurase spre mine și imi zise zâmbind:

„Vezi... neposte... pentru asta am zis, că nu sunt mulțumit nici cu părerea d'umitale. Respect părerea oricui, dar oricui de coșci gătore ar fi, în urma urmelor, rămân totași numai „teorii”.

Și conul Vasile poate că avea dreptate.

Dorul

Pribeagul meu dor, reintors din război- rile neapăcate cu asprele arătări ale vieții, imi bate cu sfială la ușa sufletului. Da, e în pragul ființei mele; îi simt suflarea obo- sită, caldă. Și toina se lăfioară în zarva de căldură tomatăică a acestor rezezi sufării, iar în împărțirea ei se trezesc, rîvnivă ico- ne șterse de pînă vrumii, și mi împodo- besc sufletul făcându-l să tremure la lucrul mi de duioasă bucurie ca oginda apelor când plouă.

Cea mai dragă din lumea icoanelor in- viorătoare de inimă este icoana grădiniții de sub fereastra fericiții mele. E stăpănită de lumina de zori de zi a răsării ce răsare în mijlocul sîraturilor de flor, sfios măr- ginită de busuoiul iadrăgoștit și plin de visuri.

O, grădinița mea cu gingașe și țarie- tenite culori, lucrărită de maghiranul is- pititor de dor, care smerit cu fruntea în pământ plectat, cădelnițează cu mireasmă- le lui corate, florile de stăge ale răsării stăpăni!

Și răsură măndră, și busuoiul vîrșitor

de dragoste, și cucernicul maghiran și cri- cul „cu fruntea miruită” și nalba curată cu visul fetelor, și sfioasa iasomie, imi căută cu glasuri de inger pe prima saffetului, imi fremătă cântarea amintirilor duioase a icoanelor umbrite de mireasma fericiții.

Cântarea lor sopțită imi pare o doină din copilărie, ce vine din departări țării țărânci, ca un imn de dragoste curată, în- frățit cu lumina proaspătă a zărilor, cu schipurile răsării...

Da, grădinița cu florile ei imi căntă în inimă cu duioasă farme: al chipelor apuse, când în pervazul ferestrii apărea lumino- chipul măngierii mele...

Și dorul, hofuarul meu dor revenit îmi coplesese ființa... dorul după grădinița atăt de îndrăginită și... după chipul d'uios al celui ce a sădit și îngrijit podoba grădi- niței...

Z. Sandu.

INDOIALĂ

Cu sufletul bătut de gândari rele
Stau azi trudit la margine de drum
Privind umit: din visurile mele
Ce s'au sfărmat sub vremile rebele
N'a mai rămas decât un pic de seram.

Zădarnic cere cu mâni tremurătoare
Să prind în zbor al gândurilor furi,
Speranțele au fost înșelătoare,
Iubirile sunt clipe trecătoare,
Credințele s'au măcinat pe drum.

Cum nu mai sper în clipa care vine
Și nu mai cred în ziua de acum,
Când nu mai am încredere în bine,
Cărd de tristețe zilele mi s'pline,
De ce mai zăbovesc pe al vieții drum?
Vladimir Nicușaru.

Consiliul de miniștri

Membrii guvernului s'au întrunit în Consiliu sub prezidenția d-lui Ion I. C. Brătianu.

Miniștri: Al. Lapedatu, dr. C. Angelescu, G. Tătărescu și Inceț, — cari în zilele acestea vizitează diferitele regiuni ale țării, au expus situația din această țară.

Din această expunere reiese că situația din Basarabia, în urma măsurilor luate în ultimele luni, s'a îmbunătățit enorm în toate aspectele.

Reorganizarea administrației și completarea funcțiilor de control și administrație elementare pregătite, au dat rezultate cele mai bune.

Populația acestei țări române se are foarte încrederea în administrația și justiția sa.

Seceta care a bântuit unele regiuni a desigur un izvor de lipsiri mari pentru o bună parte din populație.

Intervenția grabnică a guvernului, care a permis până acum circa 500 vagoane de cărbuni, a acoperit aceste lipsuri.

Transporturile continue vor face, în scurt timp, să dispară complet orice nemulțumiri și în această privință.

Este însă regretabil și cu totul criminală a subliniat faptul că membrii guvernului cari au fost în ultimele zile în Basarabia — acțiunea pe care parlamentarii țării și naționali, o fac în Basarabia.

Din meschine interese de partid și poate conștient sau inconștient, — vina e aceiași — și din alte interese cari sunt în legătură cu cercuri străine dușmane țării, se exagerază, ca totdeauna cu rea credință situația, se așteaptă oamenii împotriva autorității, se face o demagogie și toate acestea spre a întârzia și împiedica apropierea suferințelor.

S'a admis amânarea plății impozitelor pentru regiunile bântuite de secetă din Basarabia.

D. general Moșoiu a supus consiliului regulamentul legii apelor.

Regulamentul va fi pus în concordanță cu legea energiei de d. n. ministri Tancred Constantinescu și general Moșoiu.

În Consiliul de miniștri de azi, orele 6 d. n. se vor stabili definitiv delimitările, județelor potrivit cu reforma administrativă.

La eșirea din consiliu, d. Tancred Constantinescu, ministru industriei a desmășit știrile date de un ziar de dimineață cu privire la discuția care ar fi avut loc între d. n. și un financiar strein în jurul unui împrumut cât și a întocmirii unor planuri de canalizare.

Către Onor. închiriatori de locuințe pentru vizitatorii Târgului de Mostre din Arad

Activitatea Târgului de Mostre în chestiunea locuințelor este pe sfârșite. Biroul Târgului de Mostre exprimă mulțumită locuitorilor orașului Arad, cari au arătat un interes deosebit pentru încadrarea oaspeților. Acest viu interes îl solicităm în viitor și în favorul oaspeților, cari să nu fie considerați și tratați numai pentru interese materiale. Prestigiul orașului Arad pretinde, ca azi — când ochii țării sunt ațintiți asupra noastră — locuitorii orașului să primească cu dragoste și preveniență pe toți oaspeții, 1. d. oșbi în să pe cei ce vor sosi noaptea. Datorință fiecare este de a înlesni oaspeților aflarea locuinței ce li-a designat, prin afișarea numelui închiriatorului pe ușe, etc. Renumele orașului Arad se va majora de toți aceia cari, în contactul lor cu vizitatorii Târgului de Mostre, vor fi amici și prevenitori. (1547)

Dreptul de practică dentară

Ministerul Sănătății Publice, va veni la toamnă cu un proiect de lege prin care se reduce termenul de zece ani, actualmente în vigoare, cu privire la dreptul de practică dentară, a celor netitrați.

După toate probabilitățile pentru a fi admis ca dentist nu se va cere un termen de practică decât de 7-8 ani.

Funcționari ai Ligii Naționale arestați în Grecia

Belgrad, 29. — Ziarul „Rece”, anunță că autoritățile elene, au arestat pe funcționarii „Ligii Naționale” care aveau însărcinarea să împartă ajutoare refugiaților aflați în Grecia.

„Liga Națională” a cerut imperios la Atena eliberarea funcționarilor arestați, amenințând că în caz contrari suspendă acordarea de ajutoare refugiaților greci.

Biletele pentru Târgul de Mostre

precum cele pentru toate spectacolele impregnate cu acest Târg, se vind și anticipativ cu data de 1 August la ghișeul central de bilete de lângă statuia Sft. Treimi. Prețul biletelor de intrare la Târgul de Mostre e Lei 20. — Biletul permanent pe cele 10 zile ale Târgului costă Lei 100. (1535)

Declarațiile lui Cicerin

Riga 29. — Fiind interviu de un redactor al oficiosului bolșevic „Isvechia”, comisarul afacerilor externe, Cicerin, a făcut următoarele declarații:

„Politica externă a statelor tinde spre încheierea de diferite acorduri și alianțe militare.”

„Guvernul sovietic rus scotește că prin această politică se urmărește consolidarea unor situațiuni care cu greu se vor putea menține în viitor.”

„Lângă Reni, Vistula și nici la gurile Dunării, situațiunea nu se va putea consolida prin tratative diplomatice.”

„Guvernul sovietic rus se străduiește, să interzică relațiuni și să cadă de acord asupra rezolvării diferendelor în litigiu cu puterile europene — și în special să realizeze o apropiere cu statele balte.”

Pulcheria Th. Rosetti a încetat din viață

În 29 Iulie a încetat din viață dna Pulcheria Th. Rosetti, văduva defunctului Th. Rosetti fost președinte de consiliu. Înmormântarea va avea loc Vineri după amiază în București.

Terminarea congresului esperantist

Congresul esperantist care s'a ținut la Ploiești a luat sfârșit.

Marti după amiază congresiștii au vizitat Sălcicul de Prahova. Au fost primiți în gară de autorități în frunte cu muzica militară.

S'au vizitat estuace. Delegații străini, au rămas impresionați de lucrările tehnice din salină, opinând că ar fi unicele din Europa.

D. Inghin Zăvoianu a dat explicații congresiștilor insistând și asupra lucrărilor ce se vor mai face.

Ciocniri sângeroase între creștini și evrei la Viena

Belgrad, 28. — Se comunică din Viena că acolo au avut loc ciocniri sângeroase între naționaliști și evrei.

Câteva sute de naționaliști și clericali au pătruns în salonul „Tioai Sol”, atacând pe evreii ce participau la o sedință, în legătură cu convocarea congresului s'ontist internațional.

În cursul încălzării au fost omorâți 3 evrei și 2 naționaliști — fiind și 18 răniți.

Politia a arestat pe conducătorii lor, dintre care 5 sunt consilieri comunali ai Vienei.

Ion MINULESCU, Corneliu MOLDOVAN, Mihail SORBUL, Al. T. STAMATIAD, Emil ISAC, Eugeniu SPERANȚIA și Lucian BLAGA au fost invitați să ia de concursul la festivalul scriitorilor români care va avea loc Duminică (2 August) seara la orele 9 în Palatul Cultural din localitate.

Ministerul Instrucțiunii și Clericalilor a trimis ieri dispozițiuni tuturor școlilor de mai sus, ca să trimită în timpul cel mai scurt direcțiunile învățământului particular, înmormântări în ce privește: titlatura, seșul, gradul, organizarea, categoria și programul școlii; în ce limbă se fac cursurile și ce materii se predau în limba română; câte ore pe săptămână se fac în fiecare clasă; se va face pe scurt un istoric al fiecărei școli și dacă are sau nu dreptul de publicitate. Se vor arăta apoi: înscrierile pe anul școlar 1924/1925; numărul absolvenților din anul școlar 1924/1925; în ce limbă sunt scrise manualele folosite în școală; materialul didactic, taxele anuale ce plătesc elevii, (elevete): salariul anual al corpului didactic, precum și întreg corpul didactic și administrativ.

Exploatarea Lemnelor, Arad, aduce prin prezenta la cunoștința generală, că în ziua de 27 Iulie a. c. s'au furat între Arad și Tg.-Mureș dela un funcționar al firmei, de către un răufăcător rămas necunoscut, 6 bucați acceptate cu No. 83-88 în valoare de câte 500.000 Lei fiecare, semnate de directorii Jelinek și Heller. Deoarece s'a pus în curs la Tribunal procedura pentru anularea polițelor, se atrage atențiunea Băncilor și a onor. Public, că oricine s'ar prezenta pentru escomptarea sau amânarea susziselor polițe, a ajuns pe cale nelegală în posesia lor și trebuie imediat denunțat. (1537)

x — În Cinematograful Marelui Mureșului, azi Vineri și Sâmbătă „Visul unei nopți de vară”, piesă în 6 acte, după opera nepieritoare a lui Shakespeare. În rolurile principale Ray Walton și B. Lanche. — Ca adaus „Zigotto” distrugător de grevă, burlesc american în 2 acte. Începerea la orele 9/2 precis.

Anuarul învățământului particular

Ministerul Instrucțiunii și Clericalilor a trimis ieri dispozițiuni tuturor școlilor de mai sus, ca să trimită în timpul cel mai scurt direcțiunile învățământului particular, înmormântări în ce privește: titlatura, seșul, gradul, organizarea, categoria și programul școlii; în ce limbă se fac cursurile și ce materii se predau în limba română; câte ore pe săptămână se fac în fiecare clasă; se va face pe scurt un istoric al fiecărei școli și dacă are sau nu dreptul de publicitate. Se vor arăta apoi: înscrierile pe anul școlar 1924/1925; numărul absolvenților din anul școlar 1924/1925; în ce limbă sunt scrise manualele folosite în școală; materialul didactic, taxele anuale ce plătesc elevii, (elevete): salariul anual al corpului didactic, precum și întreg corpul didactic și administrativ.

Expoziție de tablouri în Palatul Cultural

În legătură cu Târgul de Mostre se va deschide în Palatul Cultural și o grandioasă expoziție de tablouri cu începerea de Sâmbătă (1 August a. c.) (1547)

„PATRIA” S. A. Română pt. Exploatarea Lemnelor, Arad, aduce prin prezenta la cunoștința generală, că în ziua de 27 Iulie a. c. s'au furat între Arad și Tg.-Mureș dela un funcționar al firmei, de către un răufăcător rămas necunoscut, 6 bucați acceptate cu No. 83-88 în valoare de câte 500.000 Lei fiecare, semnate de directorii Jelinek și Heller. Deoarece s'a pus în curs la Tribunal procedura pentru anularea polițelor, se atrage atențiunea Băncilor și a onor. Public, că oricine s'ar prezenta pentru escomptarea sau amânarea susziselor polițe, a ajuns pe cale nelegală în posesia lor și trebuie imediat denunțat. (1537)

x — În Cinematograful Marelui Mureșului, azi Vineri și Sâmbătă „Visul unei nopți de vară”, piesă în 6 acte, după opera nepieritoare a lui Shakespeare. În rolurile principale Ray Walton și B. Lanche. — Ca adaus „Zigotto” distrugător de grevă, burlesc american în 2 acte. Începerea la orele 9/2 precis.

In vederea alegerilor pentru Camera de Comerț și Industrie

Adunarea generală pentru alegerea membrilor la Camera de Comerț și Industrie din Arad este convocată pe ziua de 30 August anul curent. Întrucât adunarea nu se va putea ține la acea dată se va amâna pe ziua de 8 Septembrie anul curent ora 7 jum. dimineața în palatul Camerei de Industrie și Comerț din localitate. Convocarea adunării generale conform legii și regulamentului, în primul rând se va face în Monitorul Oficial.

Alegerea membrilor se va face pe două secțiuni. Secția comercială și secția industriei, cari la rândul lor sunt împărțite cu mai multe categorii.

La secția comercială: de categoria I se țin înstituțiile Bancare și instituțiile de asigurare și vor fi reprezentate prin 2 membri.

Categoria II. Comerțianții de articole alimentare reprezentați prin 3 membri.

Categoria III. Comerțianții de construcții în fier reprezentați prin 3 membri.

Categoria IV. Comerțianții de articole chimice reprezentați prin 4 membri.

Categoria V. Comerțianții de lemne și mobile reprezentați prin 2 membri.

Categoria VI. Comerțianții cari se ocupă cu diferite branșe ale comerțului neprevăzute reprezentați prin 2 membri.

Concentrările din toamnă

Trupa cu schimbul va fi concentrată pentru 30 de zile în toamnă.

La instrucția din toamnă, a trupelor active și de rezervă ce vor fi concentrate, pe divizii vor lua parte și aparate de subrat. Programul de instrucție va fi alcătuit de corpul de armată respectiv, în unire cu inspectoratul general al aeronauticii.

Concentrările trupelor dislocate, în afara garnizoanelor din toamna acestui an, pentru instrucția obișnuită, vor ține 20 de zile.

Ofițerii de rezervă, cari vor fi chemați la concentrări anul acesta, trebuie a se prezenta la timp; căci altfel, acei cari vor veni cu mai mult de cinci zile întârziere, vor fi concentrați și în anul viitor pentru 30 de zile.

Oamenii de trupă care vor fi concentrați în toamnă pentru revederea instrucției, sunt din categoria 1921 (I. I. I.), și din contingentele dela 1910 până la 1923, urmând a fi chemați după normale stabilite de marile stat major.

Atelierul dentistului Friedrich Zoltan s'a transmutat în Arad, strada Eminescu (Deak Ferenc utca) sub Nr. 12. (1503)

ARTISTICE-CULTURALE

Pianista Elisabeta Cotruș
va cânta în 6 August, orele 9 seara, Concertul Ciaikovsky, cu Soc. Filarmonică din Arad. Concertul acesta, pentru care se manifestă un deosebit interes, va avea loc în Palatul Cultural.

Festivalul scriitorilor Români

În programul serbărilor culturale cari vor avea loc în localitate cu prilejul Târgului de Mostre s'au făcut oarecari schimbări.

Festivalul scriitorilor români se va ține Duminică 2 August seara la orele 9 în Palatul Cultural.

Pentru acest festival, depăcum anunțat la timp, au fost invitați următorii scriitori:

Ion Minulescu, Corneliu Moldovan, Al. T. Stamatiad, Emil Isac, Lucian Blage, Eugeniu Speranția, A. Cotruș etc., apoi cor. „Armonia” de sub conducerea dlui Atanasie Lipovan și pianista Elisabeta Cotruș.

Apel către învățători

Apelul dlui prefect al județului Arad ceptat către opinia publică românească așezată darului pentru zidiri de școli nu tre rămâne fără ecou. Și cel mai răsunător ecou trebuie să fie prins de inimile învățătorilor din județul Arad, cari în atârânduri și cu atâtea prilejuri au cerut le pentru poporul român trecut numai câteva timp în lumina suveranității.

Pe aceste cereri se infiripează din zădărnici și dragostea de obște a oamenilor de credință și ideal. Ce ne rămâne, este să punem umărul la strîngături ajutor ce se adresează în public și dând ca celor de o conștiință și un gând cu să făurim opere culturale cari să răscă pe multe decenii iubirea ce am avut-o în suflet și dorul ce ne a mistuit-a timp. Invit deci dascălimea română să înroleze alături de primării și searii comunali și, mergând din poartă în poartă, cu avântul însuflețirii să deschidă școlile bogățiilor ce și sufletul dascălilor.

Se va încesa: banii dela vîscătorii, ale dela plugari, etc., va fi bine primit dea Dumnezeu! neamului românesc.

Arad, 30 Iulie

In acelaș timp orice pasivitate va însemna o pildă rea care se va perpetua ca un duh rău și în generațiile viitoare. Cei buni și înțeleptorii vor ghici taina sfântă a ridicării culturale. Nu cred să existe în corpul didactic membri pe cari să nu-i însuflețească chemarea sfântă a vrednicului român I. Georgescu.

* Prea de multă vitalitate au dat dovadă dascălilor români ai județului Arad și prea nobilă fîcără au purtat în suflet când dorurile erau încălzite de sfânta carte românească.

Înainte deci cu bărbăție și propagați cu exemple vrednice de laudă danile ce vor deschide în anul școlar viitor multe școli și în acelaș timp și multe minți ce așteaptă mântuirea prin ele.

Direcțiunile școlare vor prezenta rapoarte despre încasarile făcute spre a lua nota de ceice sunt porași pe calea binelui și totodată a ne luda și pe ceice nu înțeleg glasul vremii.

Cristea,
revizor școlar al județului Arad.

INFORMAȚIUNI

Educere pe linia electrică Arad-Podgoria

Arad, 30 Iulie.

Direcțiunea căilor ferate Arad-Podgoria îli doritorilor de a cerea Târgul de tre următorul avantaj. Acei vizitatorii doresc să aibă 50% reducere pe calea electrică trebuie să plătească 30 Lei în biletul de participare la târg iar cari doresc să aibă 75% reducere, pe bilet trebuie să plătească 50 de Lei.

Biletele sunt valabile și pentru și pentru întors. Acei cari doresc primească astfel de bilete se pot ia ori către cantonier vînzător de s'au ori către conductor s'au re-de bilete. Așa încât publicul care ar să cerceteze Târgul de Mostre și îi mai avantajos să călătorească cu tram-electric, are aceiaș reducere pe care ea-o și pe Căile Ferate Române. Yvat.

Examenul de notari

Rezultatul examenului înscris dela școala de notari din localitate se va anunța pe ziua de mâine, deoarece comisia examinatoare nu a putut stabili așa de curând notele tuturor elevilor.

Din județ

În ziua de 26 Iulie a. c. în marginea comunei Pleșuța s'a găsit cadavrul unui copil de 7 luni avortat.

În ziua de 28 Iulie a. c. s'a aprins scopul cuprinsului de ars cărămidă al locuitorului Azinger Vilmos din com. Ineu, paguba se evaluează în suma de 3000 lei.

În ziua de 28 Iulie a. c. s'a aprins stogul de grâu al locuitorului Braiță Nicolae din com. Băteni ce se afla pe teritoriul com. Căișca. Paguba este de 3000 lei.

În ziua de 28 Iulie a. c. a izbucnit un incendiu la locuința lui Brința Nicolae din com. Comăuși, arzându-i un stog de paie în valoare de 1000 lei.

Sporul de 50% pentru profesorii din Arad și Oravița

Ministerul Instrucțiunii a hotărât ca orașele Arad și Oravița să fie considerate ca făcând parte din zona ăteroglotă, în cecece privește învățământul secundar, astfel ca profesorii secundarii din localități, cari îndeplinesc condițiunile cunoscute, să beneficieze de sporul de 50 la sută asupra salariilor.

Un nou cămin studentesc la Iași

Astăzi a sosit la Universitate adresa ministerului instrucțiunii prin care se pune în vedere ca să se institue comisiunea care va ține licitație, la Iași, pentru construirea unui nou cămin studentesc.

Licitația se va ține la Universitate în ziua de 5 August a. c.

Rectorul a instituit comisiunea compusă din d. inginer Casetti, R. Sașa directorul caminului din Păcurari și Moșag ca iercontabil al Universității.

Intoarcerea Suveranilor în țară

după știri sosit guvernului dela Paris, anul se află încă la Deauville, unde va ie până la 10 August.

Regele va reveni apoi la Paris, spre a întâlni cu Suverana, care se va înalpaia dela castelul Esher (Anglia) ai ei Beatrice, sora Reginei Maria, unde ana a petrecut o lună, împreună cu pesa Ileana.

Intoarcerea vor pleca la 15 August la al dela Weinburg (Elvetia), proprietategelei Ferdinand, și, după ce vor fi ut acolo 10 zile, se vor înapoia în țară.

Regele Jugoslaviei va vizita pe Suveranul Italiei

Arad, 29. — Ziarele susțin că în cegele Alexandru va face o vizită ofi-ueranilor Italiei la Roma.

Întâ vizită era proiectată de mult, dar amânată până la clarificarea situa-olice din Jugoslavia.

Ultima oră

Dela Consiliul de Miniștri

BUCUREȘTI. — Consiliul de miniștri s'a ocupat ieri cu chestia noilor hotare ale județelor. S'a hotărât că Blajul va fi capitală de județ.

În jurul boalei lui Mussolini

ROMA. — Bastilenni, profesor universitar, medical lui Mussolini, desminte categoric știrea răspândită prin ziare despre boala lui Mussolini. Primul ministru nu a fost operat, nefiind lipsă de așa ceva.

Catastrofa dela Moreni

BUCUREȘTI. — Aprinderea pușurilor dela Moreni la proporții tot mai mari. Prin bombardare, artileria a distrus mai multe construcții de fier a sondelor, după care nafta izbucnind mai tare, la moment a luat foc. Imprejurul sondelor s'au făcut șanțuri ca așa să se localizeze focul. Toate încercările făcute însă până în prezent, n'a avut rezultat. Exploatarea petrolului s'a sistat pe tot teritoriul Moreniilor. Flăcările enorme au pricinuit o groznică panică între locuitori, cari

peste noapte nici nu mai stau în locuințele lor.

Eri seara, un nou incendiu a izbucnit, pe terenul petrolifer al soc. I. R. D. P. și numai pompierilor sosiți imediat se poate mulțumi, că focul a fost localizat. Cu ocazia salvării un pompier a căzut în petrol arzând.

Un vapor incendiat

BUCUREȘTI. — În portul Constanța vaporul tanc, cu petr. l. a soc. „Concordia” s'a aprins și a ars complet. Opt marinari au căzut victime. Paguba e enormă.

Delegații Fundației Rockefeller și situația sanitară a României

BUCUREȘTI. — Delegații fundației Rockefeller au terminat cu revizuirea stărei sanitare a României. S'a constatat, că România cu cordonul său sanitar de pe lângă Nistru a păzit întreaga Europă de epidemiile din Rusia. Delegația a promis, că fundația va ajuta instituțiunile sanitare din România și că vor primi burse medicilor români cari se vor ocupa cu combaterea epidemiilor.

Luptele din Maroc

Paris, 20. — Se anunță din Fez că situația e calmă pe întregul front. Abd-El-Krim își continuă represaliile...

Paris, 29. Din Fez se anunță că în urma noului organizării militare, Mareșalul Lyautey dispune de forțe de uscat și de mare...

Madrid, 29. — Se anunță oficial că avioanele spaniole au bombardat în apropiere de H siguesgan importantele concentrații rufane îndreptate spre frontul francez.

Paris, 29. — În Consiliul de miniștri care s'a ținut la Rambouillet, Briand a informat pe colegii săi că nu s'a primit nici o propunere de pace...

Detășamente de dezertori din alte țări în armata roșie

În noul proiect de organizare al armatei bolșevice, aprobat de comitetul executiv al „Uniunii Republicilor Sovietice Rusești”, se prevede înființarea de detașamente roșii...

compuse din dezertori: români, polonezi, estoni și finlandezi aflați în Rusia.

Aceste detașamente vor fi formate în localitățile dela granițele țărilor respective și vor fi utilizate pentru servicii de informații, recunoaștere și spionaj militar...

Fiecare din acest detașament va avea comandamentul de informații și toate celelalte servicii necesare husei funcționării a unui comandament militar.

Detășamentul de dezertori românî își are sediul pentru un moment la Odessa unde există și un birou central de recrutare...

Lucrările pentru formarea detașamentului de dezertori români este în curs de executare.

Tratatul între Polonia și Germania pentru schimb de teritorii

Sofia 28. — Ziarul „Epoca” anunță din Varșovia că actualmente au loc tratative între Polonia și Germania, pentru schimb de teritorii.

La aceste tratative participă și un delegat oficial al Lituaniei, care are mandat de la guvernul său, să ofere anumite compensații teritoriale Poloniei...

Așa Lituania este dispusă să cedeze Poloniei portul Memel — cu un histerland la Marea Baltică; — iar în schimb guvernul din Varșovia, urmează să renunțe în favoarea Germaniei, la coridorul și drepturile sale în portul Danzig.

În acest mod se vor rezolva amicabile litigiile existente acum între Lituania și Polonia și Germania.

Experții „Ligei Națiunilor” suat de părere că o asemenea înțelegere va înlătura cu desăvârșire pe viitor eventuale conflicte între țările contractante — și va contribui la consolidarea situației în Europa centrală și statele balice.

Pentru a folosi populației rurale ministerul domeniilor a dispus ca pentru o plată relativ mică, conducătorii fermelor să primească spre curățire semintele de semănat...

Exportul cailor

S'a înăvuițat exportul cailor în următoarele condiții:

Căii de peste 6 ani etate, controlați de o comisie compusă dintr'un delegat al direcțiunii generale zootehnice și un delegat al ministerului de război...

Rămâne prohibit exportul pentru armăsari și iepe.

Discuțiile în jurul introducerii coroanei aur în Ungaria

BUDAPESTA. — Liga Ungară de economie Politică, în memoriul său, în poziție contra aplicării divizionului 10.000 — după exemplul Austriei — în fixarea unei unități monetare ungare...

Criza economică din Ungaria

BUDAPESTA. — În așteptarea unei ameliorări în starea economică, institutele financiare nu mai reduc din personalul lor. În momentul acesta se găsesc 8000 funcționari de bancă fără funcțiune...

— 00 —

Devizele și valuta.

Ra d or 30 Iulie.

Table with columns: Zurich, Berlin, Amsterdam, New-York, Londra, Paris, Milano, Praga, Budapesta, Belgrad, București. Sub-section BURSA: Deschiderea, Inchiderea.

Table with columns: Varșovia, Viena, Paris, Berlin, Londra, New-York, Italia, Elveția, Viena, Budapesta, Praga. Sub-section Cursul devizelor București pe zina de 30 Iulie 1925.

Table with columns: Napoleon, Mărci, Leva, Lire otomane, Sterline, Francezi, Elvețieni, Italiani, Drachme, Dinari, Dolari, Marca poloneză, Coroane austriacă, „ maghiară, „ cehoslovacă. Sub-section Valute.

Plecarea și sosirea trenurilor în gara Arad.

Table with columns: Plecarea (Teiuș, Timișoara, Curtici, Brad, Oradea-Mare, Pecica, Jimbolia, Otlaca) and Sosirea (Teiuș, Timișoara, Curtici, Brad, Oradea-Mare, Pecica, Jimbolia, Otlaca). Includes train types like accelerat, personal, expres.

*) La Otlaca, trenul personal către Sântana numai la trenul accelerat spre Arad are legătură.

Economice.

Spre știința viticultorilor

Ministerul Agriculturii, Industriei și Comerțului ca cel de Externe, cu Uniunea Generală a Sindicatelor Viticole și cu toate Sindicatul Viticole din România, au hotărât ca și viticultura românească să participe la expoziția din Septembrie a. c. la Lemberg (Low) Polonia.

În acest scop proprietarii de vii și comercianții de vinuri din Ardeal și Banat sunt invitați a lua parte cu vinuri de calitate bună, și curate.

Probele dintr'un sort de via se vor da în 10 sticle a 1 litru sau chiar a 700 gr. bine astupate cu dopuri de plumb ferre, având fiecare sticlă etichetă lipită cu explicațiile necesare.

Sonul strugurilor, anul recoltei, localitatea viei, numele și pronumele proprietarului.

Probele vor fi aduse la sediul Sindicatului Viticol Arad, Bulevardul Regiei Ferdinand No. 25 (casa dr. Sever Ispravnic) până la 5 August a. c.

Toate probele vor fi trimise la București

prin îngrijirea Sindicatului Viticol Arad și de acolo de către Ministerul Agriculturii la Lemberg.

Domaii podgorieni și comercianții de vinuri cari doresc să ia parte la aceasta expoziție vor trebui să așeze participarea la Sindicatul Viticol Arad.

Dat fiind că guvernul intenționează să facă toate eforturile pentru a obține liberul export al vinurilor noastre în Polonia și Cehoslovacia; cunoscând că în trecut vinurile noastre aveau cel mai bun dezbuc de desfacere în Polonia, socotim că toți cei interesați se vor grăbi să ia parte cu probe de prima calitate și chiar personal pentru a ne putea afirma ca podgorie de primul rang.

Pentru orice alte relații a se adresa la sediul Sindicatului Viticol Arad dela 3—5 August a. c.

Sindicatul Viticol Arad

Dr. S. Ispravnic, președinte. D. Aquilaniu, director.

Achitarea bonurilor de tezaur ardelenesc și a cupoanelor titlurilor furate

Pentru a se putea constata care anume bonuri de tezaur ardelenesc, au fost încasate prin fraudă, ministerul de finanțe a trimis administrațiilor financiare respective următoarea circulară:

„Bonurile ardelenesci prezentate ministerului și a căror plată s'a efectuat prin Casa de Depuneri fiind descărcate prin registrele Direcției datoriei publice, veți lua măsuri să se examineze de urgență cari anume prezentatori de bonuri ardelenesci nu au primit valoare bonurilor depuse, pentru a se cerceta și satisface cei în drept.

În acest scop veți întocmi un tablou la care veți arăta numărul și data raportului prin care se-ați înaintat bonurile numărul ce poartă fiecare bon ardelenesc, valoarea în coroane a fiecărui bon și numele și pronumele posesorului bonurilor prezentate și care încă nu a primit valoarea lor.

Acest tablou privește numai pe posesorii de bonuri, care, deși le-au prezentat, totuși nu au primit valoarea lor.

Totodată, ministerul de finanțe, pentru a preveni încasarea prin fraudă a cupoanelor titlurilor de rentă, care au fost furate pierdute sau distruse a luat dispozițiuni ca administrațiile financiare, până la inserarea în buletinul oficial al titlurilor furate, distruse, etc. să nu se plătească nici un coupon dela următoarele titluri de rentă perpetuă 5 la sută 1922 de improprietate având atașate cupoanele de Mai 1922 și următoarele.

Titluri de 5000 lei No. 1157/1217 1285/1304.

Titluri de 50.000 lei No. 424/453, 520/556, 690/784.

Aceste cupoane ca și titlurile lor au numerele ce poartă tipărite cu roșu.

Dacă eventual se va prezenta spre încasare vreunul din aceste cupoane cașierii vor proceda conform art. 14 din legea titlurilor la purtător decretată cu No. 3380/918, adică va reține cupoanele înaintându-le ministerului iar prezentatorul va trebui să justifice proprietatea lor și identitatea sa, după care se va deferi cazul imediat parchetului.

Administrațiile financiare au fost invitate ca de urgență, să verifice și să înainteze ministerului un tablou pe valori, scadențe și numere, dacă vreunul din cupoanele titlurilor de mai sus au fost prezentate spre achitare, dacă au fost ordonanțate și dacă au fost înaintate ministerului.

Seleționarea semințelor

Ministerul agriculturii și domeniilor, pînă în direcția generală a agriculturii a înființat în opt ferme curățitoare de semințe destinate semănatului.

Această măsură, a fost luată de ministerul domeniilor pentru a ameliora semințele de cereale degenerate ce s'au încrucișat în semințe inferioare.

Mașina de curățit a fost înființată pe lângă fermele: Petroșani (Vlașca), Zuză, Studina, Domnița, Bechean și Isvin.

Toate instanțele au costat 10 milioane lei, și vor începe să funcționeze dela 15 August.

La arătatle ferme, se vor putea curăța, semințele de lucrură și trifoi de cusăntă, iar cerealele de neghină, de mălură și alți corpi streini, cum și de semințele ușoare sau degenerate.

Tipografia „Aradul”

aranjată cu cele mai moderne mașini de tipar și cele mai moderne litere pentru pregătirea tuturor lucrărilor aparținătoare acestei branșe, precum: reviste literare, anuare școlare, invitări de cununie, botez, petreceri, bilete de vizită, etc. etc.

Tipografia Aradul S. P. A. ARAD, Bul. Reg. Maria 12. (În curte la dreapta)